

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра культурології та українознавства

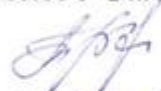
ЗАТВЕРДЖЕНО
Декан III медичного
факультету,
доцент Шишкін М.А.

« 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

РОЗГЛЯНУТО на засіданні Ради факультету Студентського Самоврядування 	РОЗГЛЯНУТО на засіданні Вченої ради факультету
Протокол № 03-1/09 від «18» 09. 2020 р.	Протокол № 1 Від «16» 09. 2020 р.

1. Загальна інформація про викладачів

Завідувач кафедри, професор, д. філол. н. Турган Ольга Дмитрівна

e-mail: turgan.o.d@zsmu.edu.ua

Кафедра: культурології та українознавства

Адреса: пр. Маяковського, 26, Запорізький державний медичний університет

Доцент, к. і. н. Бідзіля Петро Омелянович

e-mail: suspilni14@ukr.net

Кафедра: суспільних дисциплін

Адреса: пр. Маяковського, 26, Запорізький державний медичний університет

Ст.викладач, к. і. н. Дідик Сергій Сергійович

e-mail: suspilni14@ukr.net

Кафедра: суспільних дисциплін

Адреса: пр. Маяковського, 26, Запорізький державний медичний університет

Доцент, к. філол. н. Ганошенко Юрій Анатолійович

e-mail: turgan.o.d@zsmu.edu.ua

Кафедра: культурології та українознавства

Адреса: пр. Маяковського, 26, Запорізький державний медичний університет

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Назва дисципліни: «ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

Кількість кредитів з дисципліни: 90 годин / 3 кредити ECTS (лекцій – 20, практичних занять – 24, СРС – 46).

3. Семестр: 1

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни: в межах освітнього рівня бакалавра, спеціальність 227 «Фізична терапія, ерготерапія» (див. структурно-логічна схема освітньо-наукової програми).

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1 Призначення навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є державотворчі процеси в історії України; особливості культурогенезу українського народу, національно-культурні цінності, сформовані в різні історико-культурні періоди. Дисципліна узагальнює знання про історію України та українську культуру, історичні і культурні здобутки українського народу.

Компетенції, яких набуває студент при вивченні дисципліни:

Інтегральна:

Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності та у процесі навчання, що характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

загальні:

- здатність здійснювати теоретичний аналіз проблеми;

- здатність виявляти актуальні проблеми;
- здатність пропонувати та обґрунтовувати гіпотези;
- вміння аргументувати особисту точку зору;
- вміння опрацьовувати наукову літературу;
- вміння працювати в комп'ютерних мережах, збору, аналізу та управління інформацією;
- здатність сумлінно виконувати науково-професійні обов'язки, діяти відповідно до етичних мотивів;
- готовність діяти у відповідності до норм моралі та етичних принципів;
- вміння застосовувати теоретичні знання та набувати практичного досвіду при вирішенні життєвих та професійних завдань;
- здатність до налагодження професійної комунікації на засадах толерантності.

спеціальні (фахові, предметні):

- здатність робити висновки про державотворчі процеси на території України від найдавніших часів і до сьогодення;
- вміння ілюструвати взаємозв'язок державності й розвитку національної культури;
- здатність до засвоєння теоретико-методологічного базису навчальної дисципліни;
- вміння вирішувати тестові завдання різної складності;
- вміння розв'язувати творчі завдання;
- вміння шукати та нагромаджувати інформацію з історико-культурологічної проблематики;
- здатність реферувати першоджерела та наукові публікації з «Історії України та української культури»;
- вміння аргументувати особливості історико-культурних періодів України.

5.2 Мета вивчення навчальної дисципліни: світоглядно-пізнавальна підготовка студентів-медиків, формування у них почуття патріотизму як теоретичного підґрунтя університетського рівня підготовки спеціалістів та актуалізація національної свідомості майбутньої лікарської еліти.

5.3 Завдання вивчення дисципліни:

- розуміння та сприйняття української національної ідеї;
- глибше пізнання минулого та сьогодення рідної держави та народу, характерних особливостей його культурогенези;
- засвоєння національних цінностей: української культури, мови, прищеплення шанобливого ставлення до історичної пам'яті;
- патріотичне виховання молоді тощо.

5.4 Зміст навчальної дисципліни: Програма навчальної дисципліни складається з 2 змістових модулів:

- Змістовий модуль 1. Історія України від найдавніших часів до сьогодення: годин 45/1,5 (лекцій – 10, практичних занять – 14, СРС – 21);
- Змістовий модуль 2. Історія української культури як унікальне явище світової культури: годин 45/1,5 (лекцій – 10, практичних занять – 10, СРС – 25).

Змістовий модуль 1, 5 тем

Історія України від найдавніших часів до сьогодення.

Тема 1. Вступ до історії України. Стародавня історія України. Проблеми виникнення і становлення української державності княжого періоду. Литовсько-польська доба української історії.

Тема 2. Козацька доба (XV-XVIII ст.). Україна імперської доби (кінець XVIII – початок XX ст.).

Тема 3. Національно-демократична революція в Україні. Становлення української державності (1917 – 1921 рр.)

Тема 4. Українська держава в умовах комуністичного тоталітаризму. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період (20-30-ті рр. XX ст.).

Тема 5. Україна в роки другої світової війни (1939-1945рр.). Україна в повоєнний період (1945 – 1991 рр.). Україна в умовах незалежності.

Змістовий модуль 2, 5 тем.

Історія української культури як унікальне явище світової культури.

Тема 1. Найдавніші форми культури на території України

Тема 2. Культура Київської Русі

Тема 3. Культура епохи козацтва

Тема 4. Українська культура XIX – поч. XX ст.

Тема 5. Українська культура XX-XXI ст.

5.5 План вивчення навчальної дисципліни

№ пп	Назва теми	Форми організації навчання та кількість годин	Завдання для самостійної роботи
Змістовий модуль 1. Історія України від найдавніших часів до сьогодення.			
1	Тема 1. Вступ до історії України. Стародавня історія України. Проблеми виникнення і становлення української державності княжого періоду. Литовсько-польська доба української історії.	ПЗ - 2 год., Л - 2 год., СРС - 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Історія України». Виконання контрольного завдання за темою.
2	Тема 2. Козацька доба (XV-XVIII ст.). Україна імперської доби (кінець XVIII – початок XX ст.).	ПЗ - 2 год., Л - 2 год., СРС - 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Історія України». Виконання контрольного завдання за темою.
3	Тема 3. Національно-демократична революція в Україні. Становлення української державності (1917 – 1921 рр.)	ПЗ - 2 год., Л - 2 год., СРС - 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Історія України». Виконання контрольного завдання за темою.
4	Тема 4. Українська держава в умовах комуністичного тоталітаризму. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період (20-30-ті рр. XX ст.).	ПЗ - 4 год., Л - 2 год., СРС - 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Історія України». Виконання контрольного завдання за темою.
5	Тема 5. Україна в роки другої світової війни (1939-1945рр.). Україна в повоєнний період (1945	ПЗ - 4 год., Л - 2 год., СРС - 5 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Історія України».

	– 1991 рр.). Україна в умовах незалежності.		Виконання контрольного завдання за темою.
Змістовий модуль 2. Історія української культури як унікальне явище світової культури.			
1	Тема 1. Найдавніші форми культури на території України	ПЗ - 2 год., Л – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Історія української культури». Виконання контрольного завдання за темою.
2	Тема 2. Культура Київської Русі	ПЗ - 2 год., Л – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Історія української культури». Виконання контрольного завдання за темою.
3	Тема 3. Культура епохи козацтва	ПЗ - 2 год., Л – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Історія української культури». Виконання контрольного завдання за темою.
4	Тема 4. Українська культура ХІХ – поч. ХХ ст.	ПЗ - 2 год., Л – 2 год., СРС – 4 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Історія української культури». Виконання контрольного завдання за темою.
5	Тема 5. Українська культура ХХ-ХХІ ст.	ПЗ - 2 год., Л – 2 год., СРС – 9 год.	Опрацювання теми за допомогою on-line курсу: «СРС. Історія української культури». Виконання контрольного завдання за темою.

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми.	Кількість годин
	Змістовий модуль 1. Історія України від найдавніших часів до сьогодення.	денне
1	Вступ до історії України. Стародавня історія України. Проблеми виникнення і становлення української державності княжого періоду. Литовсько-польська доба української історії.	4
2	Козацька доба (XV-XVIII ст.). Україна імперської доби (кінець XVIII – початок ХХ ст.).	4
3	Національно-демократична революція в Україні. Становлення української державності (1917-1921 рр.).	4
4	Українська держава в умовах комуністичного тоталітаризму. Західноукраїнські землі у міжвоєнний період (20-30-ті рр. ХХ ст.).	4

5	Україна в роки Другої світової війни (1939-1945рр.). Україна в повоєнний період (1945 – 1991 рр.). Україна в умовах незалежності.	5
	Змістовий модуль 2. Історія української культури як унікальне явище світової культури.	
6	Найдавніші форми культури на території України.	4
7	Культура Київської Русі.	4
8	Культура епохи козацтва	4
9	Українська культура XIX – поч. XX ст.	4
10	Українська культура XX-XXI ст.	9
Разом		46

Консультативна допомога: щоденно за необхідністю (1-2 год.)

Контрольні заходи: самостійна робота студентів, яка передбачена в темі поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час проходження студентом on-line курсу. До диференційованого заліку допускаються студенти, які виконали і яким було зараховано усі завдання самостійної роботи і які отримали оцінки «3», «4» або «5» за відповіді на кожному семінарському занятті.

7. Список основної та додаткової літератури

7.1. Основна

1. Історія України: навч.-метод. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. (денної форми навчання) / уклад.: П.О. Бідзіля, С.С. Дідик. - Запоріжжя : ЗДМУ, 2016. - 198 с.
2. Історія України : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. мед. навч. закл. (заочної форми навчання) / уклад.: П. О. Бідзіля, С. С. Дідик. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2016. - 189 с.
3. Історія України: Матеріали для самостійної роботи студентам фармацевтичних факультетів (уклад. Бідзіля П.О., викладач Прудка В.П., Дідик С.С. - Запоріжжя: ЗДМУ, 2015.
4. Історія України : підруч. для студ. вищ. мед. навч. закл. II-IV рівнів акредитації / В. А. Качкан [та ін.] ; за ред. В. А. Качкана. - К.: ВСВ Медицина, 2014. – 360 с.
5. Історія України : навч. посіб. / М. В. Лазарович. - 3-тє вид., стер. - К. : Знання, 2015. - 685 с.
6. Турган О.Д., Ганошенко Ю.А. Історія української культури: Методичні рекомендації для організації самостійної роботи студентів I курсу I медичного факультету. – Запоріжжя: ЗДМУ, 2015. – 20 с.
7. Власенко О.І., Зайончковський Ю.В. Культурологія: навч. посіб. / О.І. Власенко, Ю.В. Зайончковський. - Х. : Парус, 2014.
8. Масол Л.М. та ін. Художня культура України. – Х.: Ранок, 2010.
9. Павлова О.Ю. Історія української культури: навчальний посібник. – К.: ЦНЛ, 2016. – 340 с.
10. Пальм Н.Д. Історія української культури: навчальний посібник. – Х.: Вид. ХНЕУ, 2015. – 296 с.
11. Шейко В.М., Богуцький Ю.П., Германова де Діас Е.В. Культурологія: навч. посіб. – К.: Знання, 2014. – 494 с.

7.2. Додаткова

1. Антонович В. Про козацькі часи на Україні. – К., 1991.
2. Апанович О. Розповіді про запорозьких козаків. – К., 1991.
3. Багалій Д. Нарис Історії України. – К., 1994.

4. Баран В.К. Україна 1950-1960-х рр. Еволюція тоталітарної системи. – К., 1996.
5. Баран В.К. Україна після Сталіна: Нарис історії 1953-1985 рр. – Львів, 1992.
6. Бельбега І.О. Українська еліта. – Харків, 1999.
7. Бідзіля П.О., Бровко В.Г., Дедков М.В., Іващенко Ю.В., Кладова Г.Л., Ремізінов В.В. та ін. Історія України. Навчальний посібник. – Запоріжжя: Дике Поле, 2002.
8. Білас І. Репресивно-каральна система в Україні, 1917-1953. Кн. 1-2. – К., 1994.
9. Боєчко В., Ганжа О., Захарчук Б. Кордони України: Історична ретроспектива та сучасний стан. – К., 1994.
10. Брайчевський М. Вступ до історичної науки: Навч. посіб. – К., 1995.
11. Варан В.К., Козак Д., Тепиловський Р. Походження слов'ян.-К., 1991.
12. Василенко С.Д. Європейський процес і Україна. – Одеса, 1996.
13. Вегеш М. Карпатська Україна (1938-1939). – Ужгород, 1993.
14. Голобуцький В. Запорозьке козацтво. – К., 1994.
15. Головченко В. Від "Самостійності України" до Союзу визволення України. – Харків, 1996.
16. Дзюба О., Павленко Г. Літопис найважливіших подій культурного життя в Україні (X - середина ХУП ст.): Посібник-довідник.- К., 1988.
17. Качкан В.А. Українське народознавство в іменах: У 2 ч. - К.: Либідь, 1994.- 4.1; 1995.-4.2.
18. Історія України : навч. посіб. / З. М. Комаринська. - Л. : Магнолія 2006, 2011. - 451 с.
19. Історія України. Експрес-підготовка : посібник / О.Є. Святокум. - К. : Літера, 2010. - 240 с.
20. Історія України. Комплексне видання : посіб. / О.П. Мокрогуз, А.О. Єрмоленко, О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. - К. : Літера, 2010. - 224 с.
21. Історія України : підручник / В. Литвин. - 5-те вид., доп. - К. : Наук. думка, 2010. - 829 с.
22. Макаров А. Світло українського бароко.-К., 1994.
23. Овсійчук В. Класицизм і романтизм в українському мистецтві.- К.: Дніпро, 2001.
24. Скуратівський В. Історія і культура.- К, 1996.
25. Вишеславський Г., Сидор-Гібелінда О. Термінологія сучасного мистецтва. – К.-Париж: Терра інкогніта, 2010.
26. Україна: хронологія розвитку. В 6 т. – К.: КРІОН, 2011.

8. Контроль і оцінка результатів навчання

8.1. Види контролю

- Поточний
- Підсумковий (заключний)

8.2. Форми контролю

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на семінарських заняттях у відповідності з їх цілями, за допомогою наступних засобів: усні відповіді на семінарських заняттях, написання тестових, ситуаційних, аналітичних, творчих завдань; реферативні доповіді, участь у дискусії, питання для підсумкового контролю.

Оцінювання *поточної навчальної діяльності* здійснюється на основі єдиної шкали, яка визначає фіксовані значення для максимально можливої та мінімально необхідної кількості балів (110 балів, якщо поточні оцінки – «відмінно» та 60 балів, якщо поточні – «задовільно»). До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за

індивідуальну роботу – не більше 10. Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною чотирибальною системою незалежно від кількості занять в модулі. При цьому враховуються усі види робіт, передбачені методичною розробкою для запланованої теми.

По завершенні вивчення всіх тем на останньому контрольному занятті здійснюється підсумковий модульний контроль (ПМК). До ПМК допускаються студенти, які відвідали усі передбачені навчальною програмою з дисципліни аудиторні заняття та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну. Форми проведення ПМК стандартизовані і включають контроль теоретичної та практичної підготовки. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент при складанні ПМК, становить 80. ПМК вважається зарахованим, якщо студент набрав не менше 50 балів. При успішному складанні ПМК студент отримує **диференційований залік**.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки підсумкового модульного контролю (ПМК) (у балах). Максимальна кількість балів, яку може набрати студент, становить 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність – 120 балів, за ПМК – 80 балів.

9. Політика навчальної дисципліни

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.